

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____

*miejsce
na naklejkę***EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁEMKOWSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY**DATA: **23 maja 2018 r.**GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**CZAS PRACY: **180 minut**LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40****UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Upewnienia ucznia do:

 dostosowania
kryteriów oceniania**NOWA FORMUŁA****Instrukcja dla zdającego**

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słowników językowych.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MOZ-R1_1P-182

Тема 1. На основі даного уривка тексту представ проблем і порозважай над ним. Викорыстай тезу і думкы автора і однес ся до інчых текстів культуры. Твоя праца повинна чыслити не менше як 300 слів.

Нестор Репела

Жый так, як я вчу, а не так – як я жыю

Лем, Лемко, Лемковина – то тоты слова, якыма мы і починаме тоту свою бесіду – го миліст рідности той лемківской – што найперше, а пак юж го миліст жытя того свого, нам, Лемкам – лемківского. Бо выберати ся дагде, ци то дашто робити, то тра знати найперше початок тому, а при тым передвиджувати і koniec. Тым путем то ся ма жытя наше, то-ж си тра го ним міркувати, перемышлювати, як зачати, што знати, кым быти і чым кінчыти. Бо без того не мож ся го добро выкерувати, бо жытя пережыти – то не поле перейти. Та бо жытя – то річ тяжка і важна, та і діло трудне, а іщы мати ся го ним Чловеком – то ест преокрутна, як важніст, так і необхідніст.

...Човек го достоінстві ся ма до свого рода і цілою народности і ма до того од себе штоси в собі, штоси своє, особисте вкладене. Лемко ма го тот свій рід і го того свого рода бесіду вкладену гордіст свого особистого слова ЛЕМ, чым і жыє.

І тот Лемко лем з тым словом жыє, бо лем з ним він во гордості Лемка. Та бо то і правда, же лем то ним і гордит ся преокрутни та і прикрашат си ним свою лемківску бесіду, тым словом кровно-народовым – лем. Та бо і лем то з ним заедно, без него він, як і без хліба, не може ся обыйти і хто бы му лем повіл: *Ей, ты Лемку, не гвар ЛЕМ, дам ти пятку!* – *О, та ЛЕМ дайте!* – одповіст зараз.

...Та і през тото то слово ЛЕМ і тот нарід Карпато-Русинів Лемками ся почал величати... Та гнес-ден далеко му юж до того родимого краю – Карпат, бо змушений ся мал лишыти го і піти світом, поза границі; з волі Бога і долі немилрой осиротил і себе, і рід, і край свій рідний.

...Жытя ріжныма путями веде человека і на каждым з тых пути обяснює му як ся тра поводити го ним і обмышлювати свій крок. Лем же не каждый человек си тото обясніня осьвідомлює і през то жыє надійом по веліню свого жытя; а тото хтіня – веліня ся мало коли го миліст обертат. Бо кіт на пецу повіл: – Я жыю надійом – коли позерал на кобасу, што вісіла на трагарі, і мило велял си огоном та мурликал весело. Вшытко має еден koniec, а кобаса два, і през тот другій koniec, по більшій части, битым ся ма, бо не зна ся того, што біда гварит: – *Жый так, як я вчу, а не так – як я жыю.*

Ріжні то з нашим народом ся ма. [...] Єдны нич юж не знають, другы не вірят, повідають: – *Што нам юж гнес з того?* А я гварю – же кажды інчы народы маот гонір і любов маот, повагу до свого народа, то і мы, Русины-Лемкы, повинни сме своє поважати. Бо хто нас буде поважал і вірил нам, кед мы своє, а тым і себе, не віримо го ся.

Опамятайме ся! Майме си тыж до ся і до свого народа, до його бесіды, до його ЛЕМ – любов, повагу і пошану. Майме гонір!

[Донбас, осін 1998 рока]

Н. Репела, *Жый так, як я вчу, а не так – як я жыю*, [в:] *Idem, Місце при столі, Крениця-Лігниця 2001, с. 5–6.*

Тема 2. Зроб порівнюючу аналізу і інтерпретацію вершів. Твоя праця повинна чыслити не менше як 300 слів.

Петро Мурынка
До Краю ненароджыня

За ціле жытя ем кохал
чого-м ніколи не зазнал
за ціле жытя лелючыл
безлітнім блазном

За ціле жытя ем ходил
од Военного по Бырлів
ставал зо серцьом на Стырку
больом бреміл

Зіля ем зберал під Зелярком
але мі не помогло
(може в мі віры не было
А може Бога)

І з том хворотом одыйду
блаженном як в Чершли малины
Най здравы будут інчы
серцьом німы

[Крениця, 29 січня 2002]

П. Мурынка, *До Краю ненароджыня*, [в:] *Idem, До Краю ненароджыня*,
Крениця-Лігниця 2012, с. 92.

Богдан Ігор Антонич
Поворот

Пришол ем зас, де вільхы, рыбы,
де мята, де вербы, де квіткасты стіны;
і зас цілую чорны сказыбы,
припавшы перед сонцьом на коліна.

Як мати, тепло, ся схылило
надо мном, як над своїм сыном.
Спрагу мі буде зас гасила,
як роса квітю, земля уст дйтхніньом.

І чорны сказыбы ся звиджают,
на плоті, гейбы плахты, вісят хмары.
Ту мене в пелехатым маю
під сонцьом і вільхами повивали.

[23 квітня 1935]

Б.І. Антонич, *Поворот*, [в:] *Idem, Зелена Євангелія*, на лемківське перевюл П. Мурынка,
Крениця-Лігниця 2009, с. 153.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)